

Lokakuun 12 p:nä 1921.

VALTIONEUVOSTOLLE.

Suomen Pankin setelinanto-oikeutta koskeviin määräyksiin tehtiin lailla heinäkuun 27 p:ltä 1918 m.m. se entisistä setelinantoperiaatteista suuresti poikkeava väliaikainen muutos, että setelinantoa vastaaviin varoihin voitiin lukea myöskin valtion antamat Suomen markan määräiset obligatsioonit ja muut sitoumukset. Tämä määräys näytti silloisissa

No 46.

oloissa, jolloin kapina ja ruplavarojen arvon menetyks oli tuottanut suuria muutoksia Pankin asemaan, olevan ainoa tapa tämän järjestämiseksi. Sittemmin on sen perusteella aluksi valtion ja myöhemmin liike-elämän rahatarpeen tyydyttämiseksi annettu seteleitä sekä valtion Suomen Pankille suoraan myymiä erilaisia velkasitoumuksia, että myöskin yksityispankkien myymiä valtiopapereita vastaan. Nyttemmin ei valtio enää tarvitse uutta luottoa Suomen Pankista, vaan on päinvastoin voinut suorittaa takaisin lyhytaikaisia sitoumuksiansa siinä määrin, että siitä johdettava Pankin setelinanto-oikeuden vähennys tuottaa arveluttavia vaikeuksia taloudelliselle elämälle. Puheena olevat sitoumukset, jotka ollessaan kuluvan vuoden helmikuun 15 päivänä korkeimmassa määrässään, tekivät 479,7 milj. markkaa, ovat viime syyskuun 30 päivään vähentyneet 218,4 milj. markkaan ja, mikäli asianomaiselta taholta on ilmoitettu, on mahdollista, että jällellä olevakin määrä suoritetaan lähimpien kuukausien kuluessa. Kun setelistön väheneminen vastaavassa määrässä ei nykyisen hintatason vallitessa ole mahdollinen, ovat Pankkivaltuusmiehet katsoneet tar-

peelliseksi esittää setelinantoa koskevia määräyksiä muutettaviksi.

Saatuaan asettamansa, Pankkivaltuusmiesten ja Suomen Pankin Johtokunnan keskuudesta muodostetun komitean lausunnon asiasta, ovat Pankkivaltuusmiehet valmistaneet oheellisen lakiehdotuksen Suomen Pankin setelinantoa koskevain määräysten muuttamisesta, ja saavat Pankkivaltuusmiehet kunnioittaen esittää, että sen mukainen hallituksen esitys tällä istuntokaudella annettaisiin Eduskunnalle.

Ehdotukseen sisältyväin säännösten perusteluksi saavat Pankkivaltuusmiehet esittää seuraavaa:

Niin suotavaa kuin olisikin saattaa Suomen Pankin setelinantoperusteet vakinaiselle kannalle, ei tämä vielä nykyisissä oloissa näytä mahdolliselta. Senvuoksi lienee tällä kertaa rajoituttava ainoastaan sellaisiin osittaisiin uudistuksiin, jotka toisaalta tyydyttävät lähimmän tulevaisuuden tarpeet ja toisaalta ovat valmistuksena maan rahalojen tulevalle vakiinnuttamiselle. Tällöin on Pankkivaltuusmiesten mielestä ennen muuta tärkeätä, että uudet määräykset tekevät mahdottomaksi kaiken sete-

lien liika-annon, ja että tämä helposti tajuttavalla tavalla käy ilmi setelinantoa koskevista määräyksistä. Jälkimäinen seikka on tärkeä siksi, että rahamme arvioimiseen ulkomailla epäilemättä vaikuttaa edullisesti jos setelinantoa koskevat määräykset selvästi osoittavat, että rahan arvoa alentavaan setelien antoon ei enää ole mahdollisuutta.

Nämä tarkoitusperät saavutettaisiin Pankkivaltuusmiesten mielestä parhaiten siten, että määrättäisiin korkein raja, johon liikkeessä olevat setelit ja vaadittaessa maksettavat sitoumukset saavat nousta. Pankkivaltuusmiehet ehdottavat puheenaolevaksi rajaksi 1,600 miljoonaa markkaa. Suomen Pankin setelinantooikeus on kuluvan vuoden kolmen ensimmäisen neljänneksen kuluessa vaihdellut 1,508,3 milj. ja 1,705,0 milj. markan välillä ja keskimäärin ollut 1,595,3 milj. markkaa, kun taas liikkeessä olevat setelit ynnä muut vaadittaessa maksettavat sitoumukset ovat vaihdelleet 1,415,3 milj. ja 1,610,8 milj. markan välillä ja keskimäärin olleet 1,522,6 milj. markkaa. Edellään mainitun ylärajan vahvistaminen ei siis merkitsisi setelinantooikeudensaajennusta. Setelinannon välttämä-

tön joustavuus olisi turvattava siten, että mahdollisimman suuri osa setelinanto-oikeudesta säännöllisissä oloissa pidetään käyttämättömänä.

Vaikka semminkin paperirahakannan vielä voimassa ollessa ja kun setelinanto-oikeudella tulisi olemaan ylin raja, määräyksillä setelien katteesta ei ole ratkaisevaa merkitystä, ovat Pankkivaltuusmiehet kuitenkin pitäneet tarkoituksenmukaisimpana, että seteleillä ja vaadittaessa maksettavilla sitoumuksilla tulee olla kate. Samalla on katteena olevista ulkomaisista valuutoista ehdotettu annettavaksi rajoittavia määräyksiä silmälläpitäen myöskin sitä, että vastaisuudessa arvatenkin tullaan uudelleen siirtymään sellaiseen setelinantojärjestelmään, joka on kultaan ja sen arvoiseen muuhun katteeseen sidottu. Niinpä on ehdotettu, että katteeseen luettavain ulkomaan rahan määräisten obligatsioonien tulee olla myöskin ulkomaisissa pörsseissä noteerattuja ja että ulkomailla maksettavista vekseleistä ainoastaan tavaravekselit kelpaisivat katteeksi. Suurin muutos nykyiseen verraten on siinä, että myöskin kotimaisia vekseleitä voitaisiin katteek-

si lukea. Tämä ehdotus antaa setelinannolle joustavuutta ja on oikeutettu sen nojalla, että setelien antaminen tietyissä rajoissa tällaisia arvoja vastaan on katsottava täysin terveeksi menettelyksi. Useimmissa maissa, joissa setelinanto-oikeus on viime vuosikymmeninä järjestetty, hyväksytäänkin kotimaisia vekseleitä setelikatteen osana. Laajakantoista muutosta nykyisestä tietää myöskin se ehdotus, että vain nykyään Suomen Pankin hallussa olevat valtion erilaiset velkasitoumukset voitaisiin katteeksi lukea. Kun kotimaisista vekseleistä kelpaisivat setelikatteeksi ainoastaan sellaiset, joiden maksamisesta ovat vastuussa henkilöt ja toiminimet, olisi ehdotetuilla määräyksillä poistettu mahdollisuus antaa seteleitä valtion sitoumuksia vastaan, elleivät ne ole ulkomaisissa pörsseissä noteerattuja obligatsioneja. Tällainen muutos setelinannon perusteisiin olisi epäilemättä omansa lisäämään luottamusta Suomen rahan arvon vakiintumiseen.

Kuten edellisestä käy ilmi, jäisi nykyisin voimassaoleva määräys, että vaadittaessa maksettavat sitoumukset ovat setelinanto-oikeuteen nähden pidettä-

vät setelien veroisina, edelleen voimaan. Niin-
kään ovat Pankkivaltuusmiehet katsoneet suotavaksi,
että arvaamattomain tapausten varalle säilytetään,
ehdotetun järjestelmän mukaisesti täydennettynä,
säännös, joka antaa Tasavallan Presidentille val-
lan määräajaksi laajentaa 100 miljoonalla markal-
la Suomen Pankin setelinanto-oikeutta. Tämän oikeu-
den säilyttäminen on sitä enemmän paikallaan kun
ehdotettujen säännösten mukaan muuten ei olisi mah-
dollista lisätä setelistöä edes Pankin kullan ver-
roisten varain kasvaessa.

Tämän oheen liitetään asian käsittelyssä synty-
nyt pöytäkirja, josta käyvät ilmi tapahtuneet ää-
nestykset.

SUOMEN PANKIN JOHTOKUNNALLE.

Esiteltäessä edesmenneen kauppias Johan Vir- No 47.
tasen oikeudenomistajain kirjelmää kuluvaan lokakuun
11 päivältä sekä Johtokunnan kirjelmää kuluvaan loka-
kuun 12 päivältä no 34 ovat Pankkivaltuusmiehet, hy-

väksyen Johtokunnan ehdotuksen, päättäneet vapauttaa Johan Virtasen oikeudenomistajat maksamasta korkoja Suomen Pankin saamisille, Smk:lle 2,556:04 toukokuun 18 päivästä 1904 ja Smk:lle 2,293:27 joulukuun 8 päivästä 1903, siinä tapauksessa, että oikeudenomistajat suorittavat Pankille mainitut pääomat.

SUOMEN PANKIN JOHTOKUNNALLE.

N° 48. Esiteltäessä Johtokunnan kirjelmää kuluvan lokakuun 12 päivältä n° 35 ovat Pankkivaltuusmiehet, hyväksyen Johtokunnan ehdotuksen, päättäneet, että Pankin pääkonttorin vaihtokassat, jotka nykyään ovat 100,000 markan suuruiset, ovat korotettavat 200,000 markan suuruisiksi.

SUOMEN PANKIN JOHTOKUNNALLE.

N° 49. Esiteltäessä Johtokunnan kirjelmää viime syyskuun 2 päivältä n° 31 ovat Pankkivaltuusmiehet, suos-

tuen Johtokunnan pyyntöön, päättäneet, että sit-
tenkuin Johtokunta on Tampereen konttorin vaihto-
kassanhoitajattarelle neiti Kerttu Juosilalle lää-
kärintodistuksella todennetun sairauden vuoksi myön-
tänyt virkavapautta kuluneen syyskuun ajaksi, sijai-
sen palkkaamiseen sanottuna aikana saadaan Pankin
varoista käyttää 750 markkaa.

SUOMEN PANKIN JOHTOKUNNALLE.

Esiteltäessä Johtokunnan kirjelmää viime No 50.
syyskuun 8 päivältä n° 32 ovat Pankkivaltuusmie-
het, suostuen Johtokunnan pyyntöön, päättäneet, et-
tä sittenkuin Johtokunta on Kuopion konttorin kas-
sanhoitajalle Antti Sarvelle lääkärintodistuksella
todennetun sairauden vuoksi myöntänyt virkavapaut-
ta kahden kuukauden ajaksi, lukien syyskuun 1 päi-
västä, sijaisen palkkaamiseksi sanottuna aikana saa-
daan Pankin varoista käyttää 333 markkaa 34 pen-
niä.